

Green Index
Wybory prezydenckie 2010

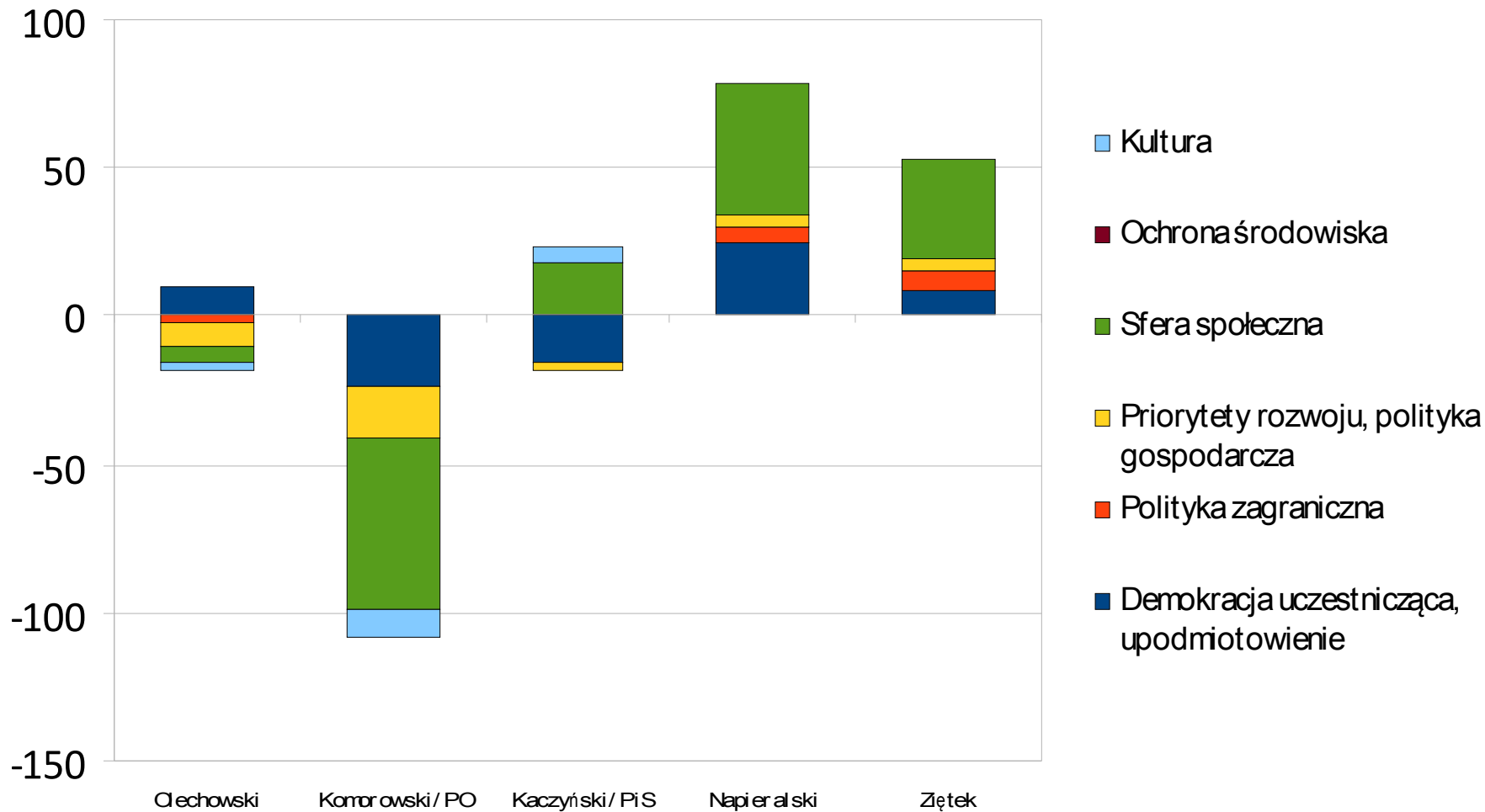
Analiza programów wyborczych

kandydatów:

Olechowskiego, Komorowskiego/PO,
Kaczyńskiego/PiS, Napieralskiego i Ziętka

zieloni

Metodologia

JAK:

Skonstruowany **wzorzec** i wagi do oceny programów:

zrównoważony rozwój, demokracja uczestnicząca, upodmiotowienie, niepodzielne i uniwersalne prawa człowieka, czyli wartości u podstaw Polski i Europy wg Zielonych 2004 i zaprzyjaźnionych środowisk

Wizja prezydentury działającej na rzecz bezpieczeństwa społecznego i ekologicznego mieszkańców Polski, oraz przestrzegającej Konstytucji RP z 1997 roku.

CO:

Analiza merytorycznych wypowiedzi i dokumentów programowych. W przypadku ich braku analizowałam programy partyjne, np. “Polska 2030 – wyzwania rozwojowe” z 2009 jako artykulację programu PO, oraz program PiS “Nowoczesna, solidarna, bezpieczna Polska” z 2009 i projekt Konstytucji złożony w Sejmie w 2010 przez PiS.

Ocenę ważyliśmy na podstawie 106 szczegółowych
wskazników zorganizowanych w następujących grupach:

Kogo kandydat uważa za główny podmiot polityczny państwa i
jako odnosi się do upodmiotowienia obywaterek i obywateli?
Jakie państwo?

Jaka polityka zagraniczna

Jaka polityka gospodarcza?

Jaką politykę będzie realizował wobec sfery społecznej
(edukacja, ochrona zdrowia, zabezpieczenia społeczne,
ochrona środowiska, kultura)

Maksymalna liczba punktów – 200.

Podmiot polityczny/najważniejsza zbiorowość:

- (a) rodzina i naród (uniewidocznienie jednostek, społeczeństwa, wykluczający różnorodność);
- (b) obywatele i obywatelki (sprawdzeniem stosunek do parytetu);
- © inwestor, przedsiębiorca (efektywnie wykluczający perspektywę człowieka i jej/jego praw)

Demokracja uczestnicząca i prawa człowieka

Efektywne konsultacje, w tym w planach rozwoju, zagospodarowania, decyzjach o środowisku; Stosunek do zmiany ustawy o partiach politycznych na rzecz pluralizmu politycznego; Konstytucja z 1997 i prawa socjalne; Konstytucja z 1997 i prawo do czystego środowiska (bezpieczeństwo ekologiczne) ; LGBT, związki partnerskie, małżeństwa osób tej samej płci; Prawa reprodukcyjne (aborcja, in vitro); Prawa dzieci ; Stanowisko w sprawie przemocy wobec kobiet

Jakie państwo?

(a) solidarne, (b) sprawne i efektywne (państwo jako firma); świeckie państwo; (a) wzmocnienie policji i nadzoru nad obywatelami; (b) ochrona obywateli przez nadużyciami policji/ nadzoru
Rozwój i centralizacja baz danych (pesel, PIT, kadaster, NFZ, ZUS,...)

Polityka zagraniczna

Główne priorytety polityki zagranicznej:

- (a) promocja socjalnego modelu państwa na poziomie EU (w tym jednym z mierników Karta Praw Podstawowych)
- (b) pomoc rozwojowa;

Opieka nad migrant(k)ami

Bezwarunkowe wycofanie z Afganistanu

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Pan poseł Karski wypytywał pana ministra, jakie korzyści będziemy mieli z wojny w Afganistanie. Otóż chciałabym bardzo wyraźnie powiedzieć: nie chciałbym, żeby Polska była beneficjentem jakichkolwiek korzyści wynikających z jakiegokolwiek wojny...Czy pan sobie zadał pytanie, panie ministrze, dlaczego społeczność międzynarodowa tak bardzo jest przeciwna tej wojnie? Gdyby ludzie czuli się zagrożeni, chodzi o niebezpieczeństwo z Afganistanu, witaliby tych żołnierzy, także pana, kwiatami, a tak nie jest.... (posłanka Izabela Jaruga Nowacka)

Priorytety rozwoju Polski i polityka gospodarcza.

Dlaczego to jest ważne dla Zielonych 2004 I lewicowych środowisk feministycznych?

Obecnie rozwój mierzony wzrostem PKB (przepływ pieniądza przez gospodarke). Najważniejsze wartości dominującego modelu: hyperkonkurencja, efektywność, prywatyzacja, zarządzanie przez budżet i finanse; Koszty społeczne i ekologiczne eksternalizowane do gospodarstw domowych

Te wartości wdrażane są widzialną ręką państwa; Państwo zarządzane jak firma, rząd jako księgowy. Diagnoza finansowa ważniejsza od medycznej czy społecznej.

Neoliberalizm: negacja podziału na rynek i społeczeństwo; Sfera społeczna jest przeobrażana w rynki usług – na prywatną subskrypcję. Obywatele to podatnicy i klienci. (Kobieta: przedsiębiorcza supermatka, elastyczna, tania pracowniczka)

Alternatywne podejście: zrównoważony rozwój ekonomiczny, społeczny i gospodarczy

Inna polityka gospodarcza: rozwój nastawiony na tworzenie miejsc pracy, oparty na poszanowaniu praw człowieka oraz zmianie wzorów produkcji i konsumpcji (zmniejszenie presji na środowisko i kosztów społecznych)

Sfera społeczna (ochrona zdrowia, edukacja, zabezpieczenia społeczne, kultura, ochrona środowiska) to dobra wspólne, a nie rynki na usługi. Sfera społeczna nie może ulegać marketyzacji. Szpital, szkoła, muzeum, miasto to nie firmy

Priorytety rozwoju Polski

- wskaźniki:

Dostosowanie do globalnej hyperkonkurencji, wzrost gospodarczy mierzony wzrostem PKP (model Polska 2030)

Rozwój zaniedbanych regionów

Inwestycje w sferę społeczną

Harmonizacja rozwoju społecznego, gospodarczego i ochrony środowiska

Polityka gospodarcza

Jaka koncepcja:

Łączenie polityki gospodarczej i społecznej. Program tworzenia miejsc pracy
czy:

Prymat rozwoju gospodarczego, inwestycje + dotacje dla przedsiębiorców i aktywizacja
bezrobotnych, szybkie wejście do euro (model z Polski 2030)

Deficyt budżetowy - jakie rozwiązania? (a) redukcja wydatków na sferę społeczną

(b) redukcja budżetu MON, rezygnacja z energii atomowej, oraz redukcja dotacji dla firm, mniej
stadionów, podwyższenie podatków © elementy neokeynsizmu

Wydatki na zbrojenia (ograniczenie czy wzrost)

Podatki

(a) zmniejszanie podatków bezpośrednich, CIT, PIT, wakacje podatkowe np w SSE

(b) zwiększenia podatków CIT I dla najwięcej zarabiających. Niższe podatki pośrednie (najbardziej
uderzają biedne i średniodochodowe gospodarstwa domowe

© status quo + usprawnienie systemu podatkowego

Efektywna ochrona konkurencji i prawa konsumentów

Sfera społeczna: więcej społeczeństwa w państwie

Kierunki: (a) wszechstronny system zabezpieczeń społecznych, podział kosztów opieki między gospodarstwa domowe a przedsiębiorstwa za pośrednictwem państwa

(b) reprivatyzacja zabezpieczeń (życie na własną subskrypcję)

Minimalny dochód gwarantowany

Minimalne emerytury dla wszystkich

Emerytury dla kobiet pracujących w domu, wspólnota małżeńska w zakresie świadczeń

Prawo pracy (a) upłynnianie zatrudnienia, deregulacja, flexicurity (b) przywrócenie uprawnień pracownikom zgodnie z konwencjami ONZ i MOP (c) wszyscy takie same uprawnienia do zabezpieczeń, także umowy cywilno-prawne. Wzmocnienie Inspekcji Pracy

Pomoc społeczna (a) czy w ogóle się do tego odnosi (korzysta 2.1 mln, uprawnionych jest więcej 2.5 mln) (b) zamrożenie pułapów uprawnień (PO i PSL w Pakcie anty-kryzysowym) © podwyższenie pułapów dochodów uprawniających do pomocy społ. Zwiększenie zatrudnienia w MOPSach (teraz bywa 100 'klientów' na 1 pracowniczkę/ka socjalna)

Opieka nad starszymi: (a) rodzina (b) pomoc państwa

Opieka nad dziećmi więcej żłobków i przedszkoli; takie same obiady dla wszystkich dzieci w szkołach (a) zasiłki na wszystkie dzieci z kryterium dochodowym (b) zasiłki dla dzieci tylko w rodzinach z minimum egzystencji (targeting)

Ochrona zdrowia

Kierunki reform (a) prywatyzacja i zarządzanie przez finanse (diagnoza finansowa ważniejsza od diagnozy medycznej)

(b) powszechny dostęp do dobrej jakości ochrony zdrowia z równoległą ścieżką prywatną

Dostęp mieszkańców wsi i małych miast do leczenia szpitalnego

Dostęp dla wszystkich obywateli czy tylko NFZ, w tym rejestrowani bezrobotni.

Bezpłatny dostęp do znieczuleń, przy porodach i bolesnych zabiegach

Śmierć bez bólu (eutanzja)

Profilaktyka w programie ochrony zdrowia, finansowana ze środków publicznych

Podwyższyć wynagrodzenia i poprawić warunki pracy pielęgniarek

Bezpłatny dostęp do anty-koncepcji i poradnictwa

Edukacja

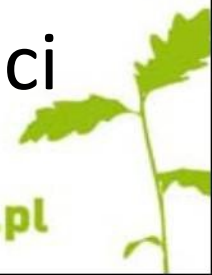
- (a) publiczna, dobra jakość dla wszystkich (świecka szkoła)
- (b) elitarna: bon za uczniem, inwestycje w najlepsze szkoły , wiodące uczelnie

Ochrona publicznych szkół wiejskich

Bezpłatne studia

Prawa uczniów i studentów

Edukacja seksualna powszechna i dobrej jakości

Emerytury

Kierunki: (a) uzależnienie od rynków finansowych
(b) powrót do systemu solidarnościowego

Podwyższenie wieku emerytalnego oraz zrównanie wg płci

Przywrócenie uprawnień do wcześniejszych emerytur za pracę w szkodliwych warunkach

Mieszkania

(a) dla zamożnych i wiarygodnych kredytowo

(b) Towarzystwa Budownictwa Socjalnego (spółki miejskie)

© budownictwo komunalne

Ochrona środowiska, bezpieczeństwo ekologiczne

Energia (a) oszczędność na łączach, odnawialne źródła, bez atomu (b) atomowa

GMO (a) zakaz; (b) tolerowanie i finansowanie badań przez państwo

Rozwój transportu publicznego (w tym lokalne połączenia kolejowe, ograniczenie nowych autostrad)

Ochrona drobnotowarowego rolnictwa i małych gospodarstw

Żywność dobrej jakości, efektywny dostęp do informacji o produktach

Zieleń w miastach

Reprodukcyjne toksyny (związki chemii chloro-org. w żywności), spalarnie

Elektromagnetyczne zanieczyszczenia środowiska

Szkodliwe warunki w środowisku pracy

Sprawiedliwy handel

Nie dla prywatyzacji lasów, zwiększanie areału, więcej parków

Kto płaci za ochronę środowiska: (a) ostateczny użytkownik (konsument), oraz budżet państwa (b) przedsiębiorstwa czerpiące dochody z 'brudnej' produkcji

Kultura

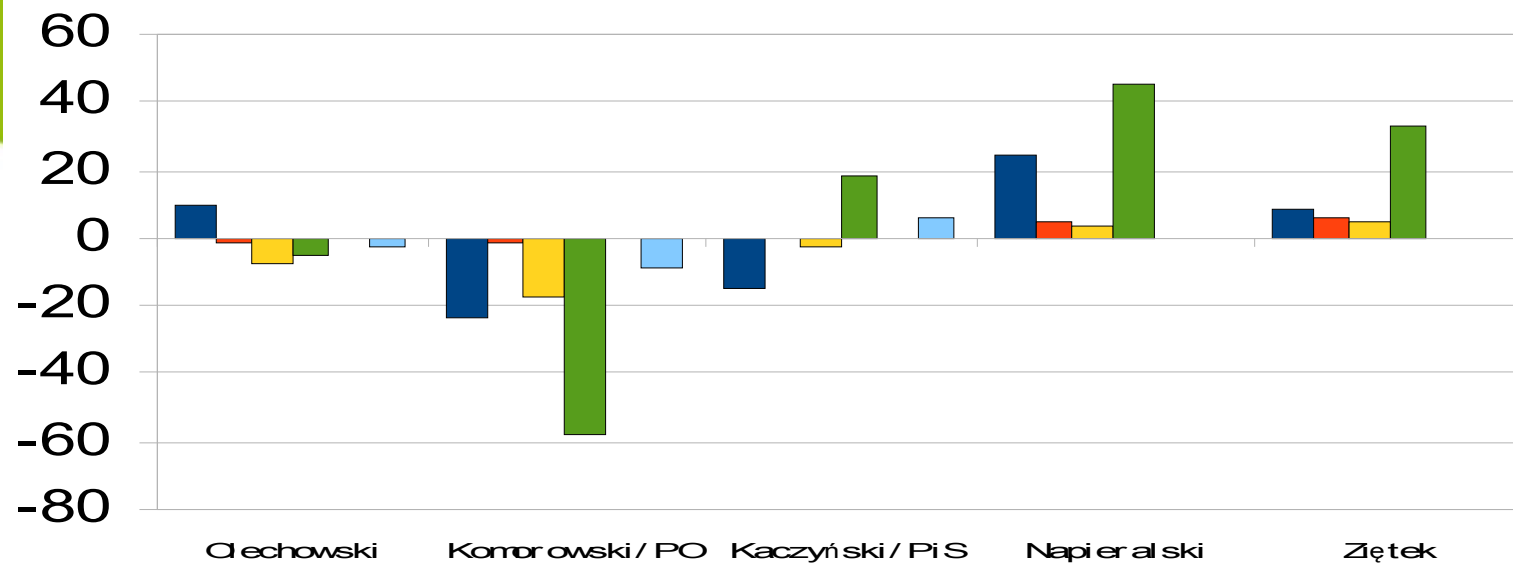
(a) jako dobro wspólne, pluralizm, różnorodność, rozbudowa placówek lokalnych, finansowanie z budżetu

(b) naród jako kultura

© urynkowanie kultury, naród jako marka

(d) patriarchalna polityka historyczna finansowana ze środków publicznych

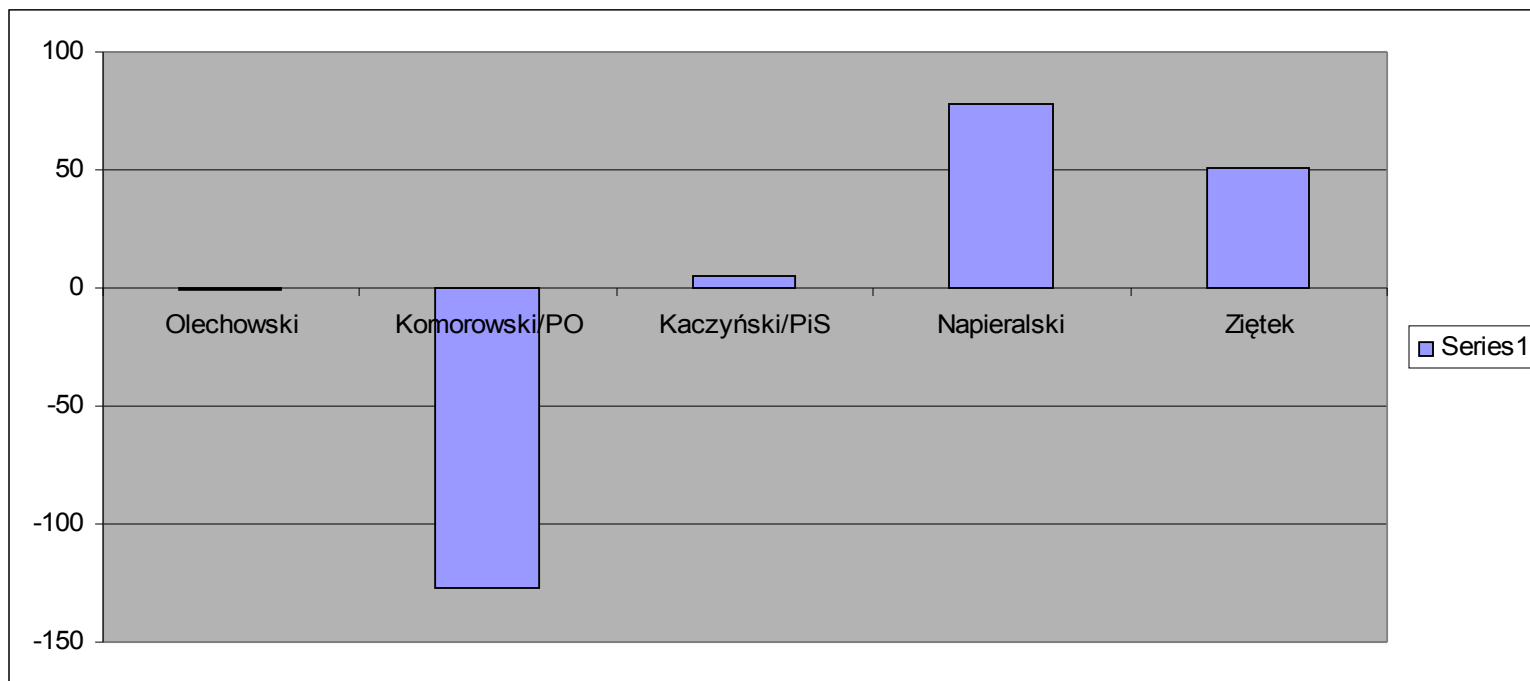
- Demokracja uczestnicząca, upodmiotowienie
- Polityka zagraniczna
- Priorytety rozwoju, polityka gospodarcza
- Sfera społeczna
- Ochrona środowiska
- Kultura

Sumaryczne wyniki: wszędzie brak zieleni...

**Analiza przygotowana przez Ewę Charkiewicz,
Think Tank Feministyczny i Zieloni 2004,
przy współpracy z
Lewicową Siecią Feministyczną "Rozgwiadza"
www.rozgwiadza.org.pl**

